

BRITSE SOLDAAD SPAARDE HET LEVEN VAN HITLER IN WO 1

Het moment waarop de Britse frontsoldaat Henry Tandey medelijden toonde met een gewonde Adolf Hitler tijdens de eerste wereldoorlog zou de geschiedenis van de mensheid voorgoed veranderen.

Een nieuw boek van historicus David Johnson, dat volgende week in het Verenigd Koninkrijk verschijnt, vertelt het schier ongelooflijke verhaal van de Engelse soldaat Henry Tandey. Hij stelde een groot gebaar van menselijkheid door een gewonde Duitse soldaat op het slagveld te

laten weglopen in 1918. De gehavende militair bleek Adolf Hitler. De man die jaren later de tweede wereldoorlog begon en zo'n zestig miljoen mensen de dood injoeg.

Marcoing

Het stadje Marcoing nabij Cambrai in Noord-Frankrijk. We schrijven 28 september 1918. De toen 27-jarige Henry Tandey van het Yorkshire Regiment 'Green Howards' bestookte de vijandelijke stellingen. Plots liep er een Duitse soldaat in de vuurlinie: vermoeid en gewond. Het was Adolf Hitler (29) die deel uitmaakte van de Beierse infanterie. Beide mannen keken mekaar in de ogen. Nadat de Duitser zijn geweer liet zakken, deed Tandey hetzelfde. Hitler knikte als teken van dank en rende weg. De Brit kon op dat moment niet vermoeden dat hij een man had laten lopen die later in de geschiedenisboeken als een massamoordenaar zou terechtkomen.

Hoogste onderscheiding

Henry Tandey werd na de eerste wereldoorlog gedecoreerd met de hoogste onderscheidingen voor de moed die hij getoond had om met gevaar voor eigen leven strijdmakkers te redden.

Het schilderij

'The Menin Crossroads' toont hoe Tandey een gewonde soldaat op de rug draagt. © Green Howards Museum.

De brutale waarheid kwam twintig jaar later aan het licht nadat de gewezen soldaat in 1938 telefoon kreeg van de Britse premier Neville Chamberlain. De eerste minister had namelijk net een memorabele ontmoeting met Hitler achter de rug.

Schilderij

De Duitse dictator toonde hem een schilderij dat een scène uit de eerste wereldoorlog uitbeeldde met als titel: The Menin Crossroads. Daarop was te zien hoe Britse soldaten zich om een gewonde kameraad bekommerden in Ieper (1914). Onder hen: Henry Tandey die de gekwetste soldaat op zijn rug droeg. Hitler zei: "Deze man had me bijna gedood. Ik dacht dat ik Duitsland nooit zou terugzien." Het was ongelooflijk dat de dictator Tandey herkende als zijnde de man die zijn leven spaarde op het slagveld.

Bom

Hitler vroeg nadrukkelijk aan Chamberlain zijn groeten aan Tandey over te maken en hem te danken. Het telefoontje moet bij Tandey zijn ingeslagen als een bom. Interviews over het voorval gaf de man uiterst zelden. Hij gaf toe dat hij nooit schoot op gewonde, ongewapende of zich terugtrekkende Duitse soldaten maar er steeds alles aan deed om hen tijdens de strijd te doden.

Twijfel

Het verhaal wordt nog steeds door sommigen in twijfel getrokken. Maar in 1997 verklaarde majoor Roger Chapman van de Green Howards: "We zijn er zeker van dat Henry Tandey Hitler op het slagveld ontmoette en zijn leven spaarde, een daad van medelijden die hij zich 22 jaar later enorm beklagde."

Beveiligingsbeambte

Na de oorlog meldde hij zich in 1919 weer bij het leger. Hij weigerde promotie en nam de wapens op in Egypte, Gibraltar en Turkije. In 1926 was het genoeg geweest en begon hij als beveiligingsbeambte te werken in een autofabriek in Coventry, de stad die de Duitsers tijdens de tweede wereldoorlog middels zware bombardementen in puin legden.

Rechtzetten

Toen de bommen neerdaalden op Coventry toonde hij dezelfde heldenmoed als diegene die hem een dozijn medailles opleverde tijdens de eerste wereldoorlog. Door fysieke beperkingen kon hij niet opnieuw in dienst treden. En of hij dat meermaals probeerde. "Misschien wilde hij iets rechtzetten gezien het feit dat hij tientallen jaren eerder een gewonde Hitler liet wegrennen", aldus David Johnson, de auteur van het boek 'The Man Who Didn't Shoot Hitler' dat volgende week verschijnt.

Uitgestrooid

Tandey stierf in 1977. Zijn as werd uitgestrooid op het Brits soldatenkerkhof in Marcoing. Nabij het slagveld waar hij Hitler in de ogen gekeken had...